

Erfrechtsspecialist Klaas Zondervan

Achter de schermen bij de hitserie **De Erfgenaam**

De RTL4-serie De Erfgenaam met presentator Ruben Nicolai en erfrechtsspecialist Klaas Zondervan breekt kijkcijfersrecords. Dat is opmerkelijk want het gaat om het opsporen van onbekende erfgenamen - niet bepaald een beproefd recept voor een kijkcijferkanon. Alles over Erven magazine sprak met Klaas Zondervan over het geheim van de serie.

Op de dag dat we Klaas Zondervan spreken zijn de kijkcijfers van een van de topafleveringen van het derde seizoen van De Erfgenaam nog niet binnen. Maar Zondervan vermoedt dat die aflevering waarin een Joods kinderserviesje met een Holocaust-verhaal centraal staat, wel eens de meest bekeken aflevering kan zijn. Enkele dagen later, als de kijkcijfers bekend worden, blijkt de aflevering 936.000 kijkers te hebben getrokken.

Klaas Zondervan stond aan de basis van de serie. Acht jaar geleden werd hij benaderd door producent Endemol. Of hij zin had om een uitzending te maken over niet-geclaimde tegoeden? 'Ik dacht eerst dat het een grap was van mijn vrienden.' Een proefaflevering werd gemaakt en die belandde vervolgens op de plank totdat Ruben Nicolai het programma zag. Hij vond het leuk idee en blies het nieuw leven in.

Het programma gaat over niet-geclaimd geld. In seizoen één behandelden Nicolai en Zondervan zes zaken vooral uit de consignatiekas (zie kader). In seizoen twee en drie putten ze vooral ook uit andere bronnen. Stel: iemand overlijdt in Canada, zonder kinderen, geboren in Nederland, dan stuurt een Canadese collega een mail naar Zondervan: we hebben een tegoed, kunnen jullie nagaan wie de erfgenamen zijn? Dat zou het startpunt kunnen zijn voor een casus in De Erfgenaam. In seizoen drie zijn er twee casussen per aflevering. De afleveringen zijn ook langer. Eén van de casussen gaat over een object, zoals de aflevering met het Joods kinderserviesje.

Waarom moet een casus voldoen voor de serie?

'Het moet boeiend zijn om naar te kijken. Dat is het allerbelangrijkste. Het moet entertainmentwaarde hebben. En het moet een speurtocht zijn. Liefst met een emotionele ontwikkeling. Bij dat Joodse kinderserviesje is dat bijvoorbeeld het verhaal van de Holocaust. Daar kunnen kijkers zich in verplaatsen.' Zondervan draagt voor elke aflevering een aantal

KLAAS ZONDERVAN

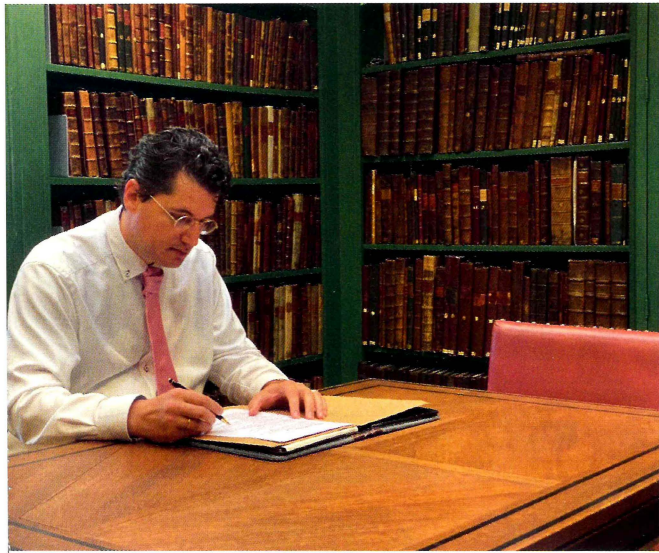
Klaas Zondervan is gespecialiseerd in erfrecht kwesties die de grens overschrijden. Hij verricht voor onder andere notarissen, advocaten, sollicitors en barristers erfgenamenonderzoek in zowel Nederland als het buitenland.

Tien jaar geleden begon hij met genealogisch onderzoek met zijn bedrijf Erfgenamenonderzoek. Hij noemt zich erfrechtelijk genealoog. Maar het is geen beschermde titel met een erkende opleiding. In Amerika is het wel een erkend beroep en zijn er grote bedrijven actief als Finders International.

casussen aan en producent Endemol kiest daaruit de meest veelbelovende. Zowel Zondervan als Nicolai krijgen ondersteuning van een researcher. Zondervan wordt geassisteerd door Maryssa Mann die in het verhaal van de casus duikt. Het belangrijkste deel van de zoektocht wordt gedaan door Ruben Nicolai, waarbij je als kijker over zijn schouder meekijkt hoe hij stapje voor stapje dichterbij de oplossing komt. Klaas Zondervan is de expert die Nicolai bekend maakt met de casus en hem bijstaat. De dynamiek tussen de twee is een wezenlijk onderdeel van de serie.

Hoe is de wisselwerking tussen jou en Ruben Nicolai?

'Ruben is gewoon zichzelf. Ik ook trouwens. Ik ben wat serieuzer. Ik ben de wat droge specialist en hij is de meer extraverte van de twee. Die dynamiek is belangrijk voor het programma. Dat is van het begin af aan

heel natuurlijk gegaan. De wisselwerking tussen ons is trouwens niet uitgeschreven: het gebeurt helemaal spontaan. Op YouTube zette iemand onder een filmpje van het programma: "Wat een heerlijk duo met droge humor." Dat vat het voor mij goed samen.'

Is er een casus die je het meest verbaasde bij De Erfgenaam?

'Een hele interessante casus vond ik de nalatenschap van mevrouw Antoinette Wilhelmina Hek (seizoen twee). Zij liet een villa na in Frankrijk, met een waarde van meer dan een miljoen euro. Wij hebben daar de erfgenamen van gevonden aan moeders- en vaderskant. We zijn trouwens nog steeds bezig met afwikkeling want er waren meer dan honderd erfgenamen. Dat neemt veel tijd. Er zat ook een tragische kant aan met kinderen die verdronken zijn. Plus een hint naar een relatie tussen haar man en Charles de Gaulle. Kortom, een casus met een heleboel interessante kanten.'

Waarom is de serie zo'n succes?

'De belangrijkste factor is Ruben Nicolai, denk ik. Zo'n bekende presentator helpt enorm. Verder is het een aansprekend onderwerp dat spannend wordt gebracht. Het gaat over familiegeschiedenissen, er zit geld aan vast of een object. En elke aflevering opnieuw is het een spannende speurtocht.'

Mislukt er wel eens een casus?

'Ja, soms valt er een casus af. Omdat het verhaal tegenvalt. Of omdat de betrokkenen uiteindelijk geen toestemming geven voor uitzending. Dan zijn we al heel ver en loopt het alsnog dood. Dat is in de afgelopen drie seizoenen twee keer voorgekomen.'

Waaruit bestaat jouw professionele rol?

'Wij dragen de casussen aan en mijn researcher Maryssa overlegt met Endemol over het verhaal. Ik moet zor-

gen dat alles klopt. Dat alle feiten aan de erfrechtelijke kant kloppen. Het is nooit zo dat alles na de uitzending direct is afgehandeld; ik ga door met de afwikkeling nadat het is uitgezonden. In drie seizoenen gaat dat om 22 casussen. De reactie van de erfgenamen is de voornaamste beloning voor deze noeste arbeid. En natuurlijk de publiciteit: ik ben veel in beeld, op prime time met héél veel kijkers.

Heb je tips na drie seizoenen?

'De allerbelangrijkste is: maak een testament en wees daarin heel concreet. Als je in je testament bijvoorbeeld je partner opneemt, zet er dan ook bij wat er na een eventuele scheiding moet gebeuren. Doe je dat niet dan kan het na scheiding betwist worden. Dan zitten partijen tegenover elkaar met tegenstelde belangen en gaat een groot deel van de nalatenschap op aan advocaatkosten. En als je een legaat opneemt, zet er dan ook duidelijke informatie bij over die persoon: geboortedatum, adres etc. En hou je adresboekje up to date zodat die persoon ook na een eventuele verhuizing te vinden is. En, ten slotte, houd eens keer in de vijf, zes, zeven jaar je testament tegen het licht.'

Wat voor lessen trek je voor jezelf uit De Erfgenaam?

'Alles komt voor. Je kunt het zo gek niet bedenken, of het is wel een keer voorgekomen. De meest vreemde familiesituaties komen voor. Dus als onderzoeker moet je een open blik houden. En verder: houd de relatie goed met je familie. Ik zie heel vaak dat familierelaties stuk worden gemaakt om geld.' ■

Alle uitzendingen van De Erfgenaam zijn te bekijken op Videoland.

DE CONSIGNATIEKAS

De consignatiekas is een dienst van het Ministerie van Financiën. Geld voor onbekende of onvindbare erfgenamen wordt daar twintig jaar in bewaring gehouden. Als het niet wordt geclaimd vloeit het in de staatskas. Online kunnen onderzoekers zoeken in het register de consignatiekas. Tegenwoordig worden er geen bedragen over de hoogte van de tegoeden vermeld. Maar in de Staatscourant staan die bedragen wel. Onderzoekers zoeken voorbeeld op 'nalatenschap'. Als er staat A. de Vries. Dan is er geen beginnen aan. Als er staat A.J.B. de Vries- van Dijk dan heb je meer aanknopingspunten. In veel gevallen is er geen testament, dan wordt het speuren naar broers, zussen, neven, nichten, soms in het buitenland. Intensief speurwerk is nodig in landen als Indonesië, waarmee veel gedeeld verleden is, maar waar de openbare registers beperkt zijn. Zondervan: 'Je moet dan iemand ter plaatse iemand hebben die kan zoeken in openbare bronnen als kerkelijke en fiscale archieven, maar die ook in gesloten archieven kan zoeken. Juist die gesloten bronnen zijn voor mij als onderzoeker heel waardevol.'